

Kirkonkulman yhtenäiskoulu

ARVIOINNIN KÄSIKIRJA

Humppila

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	3
2. ARVIOINTI LUKUVUODEN AIKANA	3
2.1 Arvioinnin tehtävät	3
2.2 Arvioinnin vuosikello	3
2.3 Opiskelusuunnitelma	5
2.4 Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet	6
2.5 Arviointikeskustelut	6
3. ARVIOINTI LUKUVUODEN PÄÄTTEEKSI	7
3.1 Laaja-alaisen osaamisen arviointi	7
3.2 Lukuvuositodistus	8
4. KÄYTTÄYTYMISEN ARVIOINTI	8
4.1 Käyttäytymisen tavoitteet Humppilassa	8
5. TEHOSTETUN JA ERITYISEN TUEN OPPILAAN ARVIOINTI	9
5.1 Opiskelun erityiset painoalueet	9
5.2 Oppiaineen yksilöllistäminen	9
5.3 Oppiaineen opiskelusta vapauttaminen	10
5.4 Toiminta-alueopetuksen arviointi	10
6. ERITYISESSÄ TUTKINNOSSA SUORITETUT OPINNOT – ESIMERKIKSI KOTIOPETUKSESSA OLEVAN OPPILAAN ARVIOINTI	10
7. MAAHANMUUTTAJAOPPILAIDEN ARVIOINTI	11
7.1 Valmistavan opetuksen oppilasarviointi	11
7.2 Yleisopetuksessa opiskelevien oppilasarviointi	11
8. PÄÄTTÖARVIOINTI	12
9. KÄYTETTÄVÄT TODISTUKSET	13
10. LIITTEET	13
• Laaja-alaisen osaamisen arviointilomakkeet 1-9	14
• Käytöksen sanallisen arvioinnin kriteerit	22
• Käytöksen numeerisen arvioinnin kriteerit	23

1. JOHDANTO

Oppimisen arviointi Humppilassa 1.8.2022 alkaen

Tällä hetkellä Suomen kunnat toteuttavat kouluissaan opetusta perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (määräys 104/011/2014) mukaisesti. Humppila on laatinut paikallisen opetussuunnitelman yhteistyössä Forssan seudun kuntien kanssa. Seutukunnallisessa yhteistyössä ovat mukana Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä.

Seutukunnallista opetussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään jatkuvasti. Uusin versio löytyy aina ajantasoisesti osoitteesta <https://peda.net/forssa/ops2016/ol> . Humppilan perusopetuksen Pedanet-sivuilla on linkki tähän, jotta huoltajienkin on helppo tutustua nykyiseen opetussuunnitelmaan.

Humppilan arviointikäytänteet on koottu yksiin kansiin ”Arvioinnin käsikirjaksi”. Arviointikäsikirjan tavoitteena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa arviointiajatuksia opettajille, koska kattava tietopaketti löytyy nyt samasta paikasta. Humppilan toimintamalli on helppo toimittaa myös uusille opettajille. Yhtenä käsikirjan tavoitteena on tehdä koulun arkea tunnetummaksi huoltajille, avata nykyisen opetussuunnitelman mukaista toimintaa ja arviointia koulussa sekä korostaa opetussuunnitelman mukaista vuorovaikutusta kotien kanssa. Arviointikäsikirjan kautta oppilaiden arviointia voidaan tehdä näkyväksi myös tärkeimmälle kohderyhmälle, oppilaille. Esimerkiksi käytöskriteerien keskustelun kautta konkreettisia tavoitteita on helpompi oppilaankin asettaa ja työskennellä niitä kohti.

2. ARVIOINTI LUKUVUODEN AIKANA

2.1 Arvioinnin tehtävät

Arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää:

1. Formatiivinen arviointi: Ohjata ja kannustaa oppimista sekä kehittää oppilaiden itsearviointitaitoja.
2. Summatiivinen arviointi: Määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet.

Arviointi edellyttää opettajalta oppimisprosessin havainnointia ja vuorovaikutusta oppilaiden kanssa. Opetus ja arviointikäytännöt suunnitellaan siten, että oppilaalla on riittävästi erilaisia mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan. Arvioinnin tulee olla monipuolista, esim. keskustelua tai kirjallista tuotosta tai toiminnallista arviointia. Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia. Summatiiviseen arviointiin vaikuttavien näyttöjen arviointi tulee dokumentoida.

Huoltajille annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen etenemisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä (esimerkiksi wilma-merkinnät ja arviointikeskustelut).

2.2 Arvioinnin vuosikello

Oppimisen arviointi on osa päivittäistä oppimisprosessia. Arviointi kohdistuu yksilön oppimistaitojen, työskentelytaitojen sekä käyttäytymisen kehittymiseen, eikä sen tavoitteena ole verrata oppilaita keskenään. Tavoitteena on tehdä näkyväksi oppimiselle asetetut tavoitteet, miten niitä on saavutettu ja miten omaa oppimista voisi parhaiten edistää.

Lukuvuoden aikana oppilas tekee itsearviointia sekä vertaisarviointia. Arviointi on jatkuvaa, motivoivaa ja innostavaa. Jokaiselle oppilaalle kirjataan lukuvuoden alussa opiskelusuunnitelma.

Sen kirjaamiseen osallistuvat opettaja, huoltajat sekä oppilas. Lomakepohja löytyy Wilmasta ja sen käsittely hoidetaan sähköisesti. Tavoitteidensaavuttamista arvioidaan vuorovaikutuksessa oppilaan, huoltajien ja opettajan kanssa arviointikeskustelussa.

Vuosiluokat 1-6

Humppilassa alaluokkien 1-6 luokkien huoltajien kanssa käydään joulutammikuussa arviointikeskustelu, johon osallistuu myös oppilas. Arviointikeskustelun toteutuminen merkitään jokaisen oppilaan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Jokaisen lukuvuoden päättyessä oppilaan osaamista arvioidaan lukuvuositodistuksella. Oppimista ja osaamista arvioidaan sanallisesti 1-2 luokalla. Käyttäytymistä arvioidaan erillisellä liitteellä lukuvuositodistuksen yhteydessä. Kolmannelta luokalta lähtien oppimista ja käyttäytymistä arvioidaan numeerisesti. Käyttäytymisen arvioinnin kriteerit ovat liitteenä arviointikäsikirjassa.

Vuosiluokat 7-9

7-9 -luokkalaisen oppimista arvioidaan joulukuussa välitodistuksella, keväällä lukuvuositodistuksella tai päättötodistuksella. Arviointikeskustelut käydään joulutammikuussa.

Päätösarvioinnissa numeerinen arviointi perustuu osaamisen tasoon. Valinnaiset kahden vuosiviikkotunnin taito- ja taideaineet arvioidaan osana pääaineen arvosanaa. Yhden vuosiviikkotunnin valinnaiset aineet arvioidaan hyväksyty/hylätty -merkinnällä. Mikäli valinnaisaineen opiskelu jää kesken, silloin todistukseen tulee merkintä osallistunut. Muut kahden vuosiviikkotunnin valinnaisaineet arvioidaan numeroilla.

	1.luokka	2.luokka	3.luokka	4.luokka	5.luokka	6.luokka
syyslomaan mennessä	opiskelusuunnitelma*	opiskelusuunnitelma*	opiskelusuunnitelma*	opiskelusuunnitelma*	opiskelusuunnitelma*	opiskelusuunnitelma*
joulutammikuu	arviointikeskustelu**	arviointikeskustelu**	arviointikeskustelu**	arviointikeskustelu**	arviointikeskustelu**	arviointikeskustelu**
lukuvuoden päättyessä	lukuvuositodistus käyttäytymisliite	lukuvuositodistus käyttäytymisliite	lukuvuositodistus	lukuvuositodistus	lukuvuositodistus	lukuvuositodistus

	7.luokka	8.luokka	9.luokka
syyslomaan mennessä	opiskelusuunnitelma*	opiskelusuunnitelma*	opiskelusuunnitelma*
joulutammikuu	arviointikeskustelu**	arviointikeskustelu**	arviointikeskustelu**
lukuvuoden päättyessä	lukuvuositodistus	lukuvuositodistus	päättötodistus

*oppilas ja huoltaja täyttää

**opiskelusuunnitelma arviointikeskustelun pohjana

Laaja-alaisen osaamisen itsearviointi 1-9-luokat

Oppilaat tekevät itsearvioinnin neljä kertaa lukuvuoden aikana.

2.3 Opiskelusuunnitelma

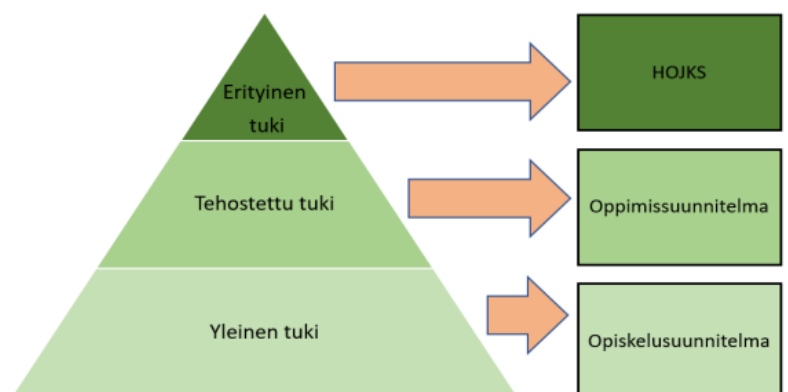
Opiskelusuunnitelma laaditaan kaikille yleisen tuen oppilaille lukuvuosittain. Opiskelusuunnitelman perustana ovat opetussuunnitelmassa määritellyt laaja-alaisen osaamisen tavoitteet, jotka asetetaan kuluvalle lukuvuodelle opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Opiskelusuunnitelmaan kirjataan oppimistavoitteita kuluvalle lukuvuodelle sekä oppilaan vahvuuksia. Suunnitelma sisältää tietoa koulunkäyntitaidoista sekä oppiaineista, jotka sujuvat ja joissa oppilaalla on haasteita. Tämän lisäksi opiskelusuunnitelmaan kirjataan oppilaan hyvinvointiin liittyviä asioita.

Opiskelusuunnitelman laatii sähköisesti luokanopettaja tai luokanvalvoja yhdessä oppilaan ja huoltajien, sekä tarvittaessa muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Opettaja avaa oppilaalle lukuvuoden alussa uuden opiskelusuunnitelman Wilmaan. Oppilas ja huoltaja täyttävät opiskelusuunnitelman kotona syyskuun loppuun mennessä.

Luokanopettaja tai luokanvalvoja kirjoittaa omat kommenttinsa huoltajien kommenttien jälkeen ennen käytävää arviointikeskustelua. Opettajat kirjoittavat kommenttinsa, vaikka huoltaja ei pyynnöstä huolimatta täytä omaa osuuttaan. Opiskelusuunnitelmaa käytetään arviointikeskustelun runkona. Opiskelusuunnitelmaan kirjataan päivämäärä, jolloin arviointikeskustelu toteutui, ketä oli paikalla ja minkälaisia tavoitteita kevätlukukaudelle asetettiin. Opiskelusuunnitelma suositellaan lukittavan heti arviointikeskustelun jälkeen. Sen tekee luokanopettaja tai luokanvalvoja.

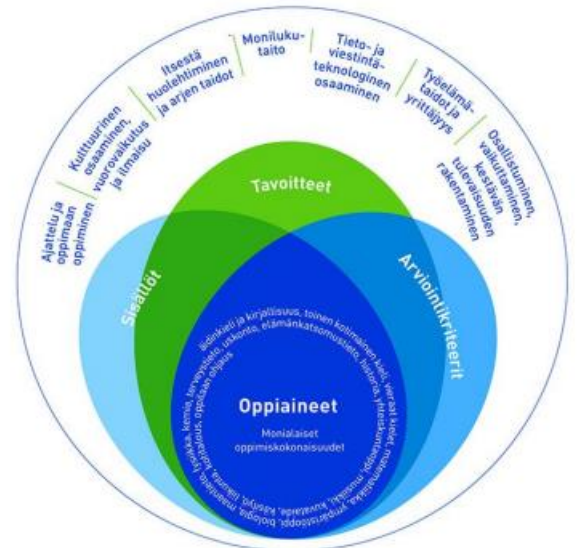
Opiskelusuunnitelmaa ei laadita oppilaille, jotka ovat tehostetussa tuessa tai heillä on erityisen tuen päätös. Heille laaditaan tehostetun tuen oppimissuunnitelma tai erityisen tuen henkilökohtaisen oppimisen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Arviointikeskustelu tulisi kuitenkin pitää vuodenvaihteessa (joulukuu-maaliskuu) kaikille oppilaille. Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden arviointikeskustelu kirjataan oppimissuunnitelman tai HOJKS-asiakirjan päivitys-osioon. Tuen piirissä olevien oppilaiden arviointikeskustelun ajankohta joustaa asiakirjojen päivitysprosessin mukaan. Arviointikeskustelu käydään samalla, kun tuen papereita päivitetään. Muistetaan käydä keskustelua kaikista oppiaineista, jotta oppilas ja huoltaja saavat riittävästi tietoa oppilaan kokonaisvaltaisesta oppimisesta.

2.4 Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet

Opetushallituksen linjaamat seitsemän laaja-alaisen osaamisen tavoitetta kulkevat mukana kaikissa oppiaineissa kaikilla luokka-asteilla. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana yksittäisten oppiaineiden arviointia väli- ja lukuvuositoluiduksissa. Niitä arvioidaan myös lukuvuoden aikana.

Humppilassa on laadittu yhteinen arviointilomake laaja-alaisen osaamisen arvioinniksi.

2.5 Arviointikeskustelut

Luokilla 1-9 toteutetaan arviointikeskustelu joulutammikuussa. Arviointikeskustelun pohjana ovat opiskelusuunnitelmaan kirjatut asiat. Arviointikeskusteluun osallistuvat huoltaja, oppilas ja opettaja. Jos huoltaja ei saavu paikalle, pidetään keskustelu oppilaan kanssa. Yhteistyö kotien kanssa on olennainen osa hyvää arviointikulttuuria.

Arviointikeskustelussa kiinnitetään huomiota oppilaan vahvuuksiin ja onnistumisiin oppijana sekä käsitellään oppimistavoitteita ja oppimisen edistymistä. Yhdessä sovitut tavoitteet lukuvuoden loppuajalle kirjataan käytössä olevaan opiskelusuunnitelmaan. Kun arviointikeskustelu on pidetty, se kirjataan pidetyksi opiskelusuunnitelmaan ja opiskelusuunnitelma lukitaan.

Arviointikeskusteluissa opettaja voi nostaa keskusteluun esimerkiksi seuraavan listauksen mukaisia asioita:

Lapsen vahvuudet

- Lapsi saa nostaa itse omia vahvuuksiaan esiin.
- Tutustutaan oppilaan tekemiin itsearviointeihin, vertaisarviointeihin ja valikoimaan oppilaan kouluvuoden aikana tekemiä töitä.

Edistyminen kielellisissä valmiuksissa, erityisesti

- Kysymisen ja avun pyytämisen taito
- Kuuntelemisen taito:
 - Taito kuunnella aikuista/opetusta
 - Taito kuunnella toista lasta
- Ymmärtäminen
- Vuorovaikutustaidot ja taito ilmaista itseään eri keinoin
- Lukeminen ja kirjoittaminen

Edistyminen työskentelytaidoissa

- Itsenäisen työskentelyn taidot
- Parin kanssa työskenteleminen

Erilaisissa ryhmissä toimiminen

- Onnistuuko työskentely kaikkien kanssa
- Työskentelyrauhan antaminen itselle ja muille

- Hyvät käytöstavat
- Lapsen työskentelyn vahvuudet

Edistyminen taidossa huolehtia omista ja yhteisesti sovituista tehtävistä

- Omista tavaroista ja tehtävistä huolehtiminen
- Aikatauluissa pysyminen

Siirtymätilanteet

- Ohjeiden ymmärtäminen ja muistaminen
- Ohjeiden noudattaminen
- Pettymyksen sietäminen

Käyttäytymisen arviointi

- Avataan käyttäytymisen tavoitteita ja arviointia käytössä olevan käytösarviointilomakkeen avulla
- Esimerkiksi lapsi voi värittää itsearviointin etukäteen

Arviointikeskustelussa annetaan palautetta oppilaan edistymisestä eri oppiaineissa.

Tehostetussa ja erityisessä tuessa opiskelevat oppilaat ja heidän huoltajansa saavat palautetta opiskelun etenemisestä ja tukimuodoista oppimissuunnitelman ja HOJKS:n päivityspalavereissa. Tuentarvetta arvioidaan kerran syyslukukaudella ja kerran kevätlukukaudella ja tarpeen mukaan useammin. Kevätlukukauden päivityspalaveri on samalla arviointikeskustelu. Muistetaan käydä keskustelua kaikista oppiaineista, käyttäytymisestä ja työskentelytaidoista, jotta oppilas ja huoltaja saavat riittävästi tietoa oppilaan kokonaisvaltaisesta oppimisesta. Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden arviointikeskustelu kirjataan oppimissuunnitelman tai HOJKS-asiakirjan päivitys-osioon.

3. ARVIOINTI LUKUVUODEN PÄÄTTEEKSI

3.1 Laaja-alaisen osaamisen arviointi

Oppilas arvioi laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista itsearviointilomakkeella neljä kertaa lukuvuodessa. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet on määritelty seutukunnallisessa opetussuunnitelmassa jokaiseen oppiaineeseen. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden itsearviointi toteutetaan liitteinä olevien lomakkeiden avulla.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet:

- ajattelu ja oppimaan oppiminen
- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- monilukutaito
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- työelämätaidot ja yrittäjäyys
- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

3.2 Lukuvuositodistus

Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on kokonaisarvio oppilaan koko lukuvuoden edistymisestä ja suoriutumisesta. Lukuvuositodistus on myös päätös oppilaan siirtymisestä seuraavalle luokalle tai hänen jättämisestään luokalle.

Jokainen oppilas saa lukuvuoden päättyessä lukuvuositodistuksen. Lukuvuoden päätteeksi oppilas saa lukuvuositodistuksen, joka on Opetushallituksen määräysten mukainen.

Lukuvuositodistuksen liitteenä käytöksen sanallinen arviointi 1-2 luokilla. Peruskoulun päättävälle oppilaalle annetaan päättötodistus, josta tarkemmin luvussa 5.

4. KÄYTTÄYTYMISEN ARVIOINTI

Opetussuunnitelman valtakunnallisten perusteiden mukaan käyttäytymisen ohjaus sekä käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen ovat osa koulun kasvatustehtävää. Oppilaita ohjataan ottamaan huomioon muut ihmiset ja ympäristö sekä noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä. Heille opetetaan koulun erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiallista, tilannetietoista käyttäytymistä ja hyviä tapoja.

4.1 Käyttäytymisen tavoitteet Humppilassa

Valtakunnallinen opetussuunnitelma edellyttää, että käyttäytymistä arvioidaan ja oppilaalle annetaan käyttäytymisestä ohjaavaa palautetta suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin. Käyttäytymisen tavoitteiden tulee perustua koulun kasvatustavoitteisiin, koulun toimintakulttuuria määrittäviin linjauksiin ja järjestyssääntöihin.

Humppilassa käyttäytymisen arviointikriteerit on määritelty yhdessä. Määritellyt kriteerit on kirjattu arvioinnin käsikirjaan.

Sanalliset arviointikriteerit on laadittu erityisesti vuosiluokille 1-2, joilla on käytössä erillinen käytöslite lukuvuositodistuksen yhteydessä. Sitä voidaan kuitenkin käyttää ylemmilläkin luokka-asteilla. Numeeriset kriteerit on laadittu 3-9-luokkien käyttäytymisen arviointiin, joiden käyttäytymistä arvioidaan numeerisesti. Käytökriteerit löytyvät liitteenä olevista taulukoista.

Käyttäytymisen arviointi perustuu Humppilassa yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin ja kriteereihin.

Käyttäytymisen tavoitteet Humppilan perusopetuksessa (luokat 1-9):

1. Oppilas suhtautuu myönteisesti koulutyöhön ja kouluyhteisön toimintaan.
2. Oppilas osaa tehdä yhteistyötä sekä vertaisryhmän että koulun aikuisten kanssa.
3. Oppilas kunnioittaa toisten fyysistä ja psyykkistä koskemattomuutta.
4. Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä ja muita yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä.
5. Oppilas käyttäytyy asiallisesti kaikkia kouluyhteisön jäseniä kohtaan ja noudattaa yleisiä hyviä käytöstapoja.
6. Oppilas arvostaa omaa ja muiden työtä, tukee työrauhaa.
7. Oppilas toimii luotettavasti ja rehellisesti.

5. TEHOSTETUN JA ERITYISEN TUEN OPPILAAN ARVIOINTI

5.1 Opiskelun erityiset painoalueet

Opiskelun erityiset painoalueet on eriyttämisen muoto tehostetun ja erityisen tuen aikana. Painoalueittain opiskellessa oppiaineen oppimääriä ei ole yksilöllistetty, vaan tavoitteena on auttaa oppilasta ottamaan haltuun opinnoissa etenemisen kannalta välttämättömät sisällöt. Opiskelun erityiset painoalueet muodostetaan opetussuunnitelmassa määritellyistä, oman vuosiluokan keskeisimmistä sisällöistä eli niin sanotuista ydinsisällöistä. Tällöin oppilas pyrkii edelleen oman vuosiluokkansa tavoitteisiin; painoalueet eivät siis voi olla esimerkiksi alempien vuosiluokkien tavoitteita tai sisältöjä.

Opiskelun erityiset painoalueet eri oppiaineissa laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Huoltajan ja oppilaan tulee tietää, miten suurta osaa oppiaineen sisällöistä oppimissuunnitelmaan kirjatut painoalueet edustavat ja miten niiden hallinta suhteutuu hyvän osaamisen kuvauksiin tai päättöarvioinnin kriteereihin. Opiskelun erityiset painoalueet kirjataan oppiaineittain oppimissuunnitelmaan tai HOJKS:iin.

Opiskelun erityisiin painoalueisiin keskittynyt opiskelu on useimmiten väliaikainen ratkaisu, joten opetuksen sisältöjä lisätään edistymisen mukaisesti. Mikäli oppilas ei saavuta ydinsisältöjen tavoitteita hyväksytysti tulee miettiä, onko oppiaineen yksilöllistäminen ajankohtaista.

Opetushallituksen ohjeistus opiskelun erityisistä painoalueista: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskelun-erityiset-painoalueet-eriyttamisen-menetelmana#720e136f>

5.2 Oppiaineen yksilöllistäminen

Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen merkitsee oppilaan oppimiselle asetettavan tavoitetaso määrittelemistä hänen edellytystensä mukaiseksi. Tavoitteiden tulee kuitenkin olla oppilaalle riittävän haasteellisia. Oppimäärän yksilöllistämistä määrätään erityisen tuen päätöksessä. Pedagoginen selvitys sisältää erilliset perustelut yksilöllistämiseksi kussakin oppiaineessa. Jokaisen oppiaineen kohdalla arvioidaan erikseen, voiko oppilas opiskella oppiainetta yleisen oppimäärän mukaan vai tuleeko oppiaineen oppimäärä yksilöllistää. Jos yksilöllistettyjen oppiaineiden määrää on tarpeen myöhemmin lisätä tai vähentää, tehdään uusi pedagoginen selvitys ja sen pohjalta uusi erityisen tuen päätös.

Yksilöllistetyn oppimäärän tavoitteet ja sisällöt johdetaan oppiaineen luokka-asteen yleisistä tavoitteista ja sisällöistä, myös alempien luokkien tavoitteita ja sisältöjä voidaan soveltaa. Ne kuvataan riittävän selkeästi ja yksityiskohtaisesti oppilaan HOJKSissa. Tämä on tärkeää, koska oppilaan opetus ja arviointi toteutetaan HOJKSiin kirjatun perusteella kyseisessä oppiaineessa. Oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa.

HOJKSissa määriteltyihin, hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin. Oppilaan opiskelua tuetaan lisäksi erilaisilla pedagogisilla järjestelyillä ja tarvittaessa eri tukimuodoilla. Kunkin oppiaineen opetuksesta vastaava opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä, laativat edellä mainitut HOJKSin sisällöt.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan opiskeltavan oppiaineen numeroarvosana tai sanallinen arvio merkitään todistukseen tähdellä (*) sekä opintojen aikaisessa että päättöarvioinnissa. Todistuksen lisätietoja -kohtaan tulee maininta siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan. Sanallista arviointia voidaan käyttää numeroarvioinnin sijasta kaikilla vuosiluokilla ja myös päättötodistuksessa.

5.3 Oppiaineen opiskelusta vapauttaminen

Oppimäärän yksilöllistäminen on ensisijainen vaihtoehto ennen oppilaan vapauttamista oppimäärän suorittamisesta. Vapauttamiseen oppimäärän opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt ja se perustuu jokaisen oppilaan kohdalla yksilölliseen harkintaan. Vapauttamisesta oppiaineen opiskelusta tehdään hallintopäätös perusopetuslain 18 §:n perusteella. Jos oppilaalla on erityisen tuen päätös, vapauttamisesta päätetään erityisen tuen päätöksessä. Pidentetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden oppiaineiden opiskelusta vapauttamisesta on säädetty erityissäännöksissä. Oppilaalle, joka on muutoin kuin tilapäisesti vapautettu jonkin aineen opiskelusta, tulee järjestää vastaavasti muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.

5.4 Toiminta-alueopetuksen arviointi

Toiminta-alueittain järjestetyssä opetuksessa arviointi tapahtuu toiminta-alueittain. Arviointi annetaan aina sanallisena. Mikäli jokin toiminta-alue sisältää yksittäisen oppiaineen tavoitteita ja sisältöjä, tämä voidaan kuvata osana sanallista arviointia tai todistuksen liitteessä.

6. ERITYISESSÄ TUTKINNOSSA SUORITETUT OPINNOT – ESIMERKIKSI KOTIOPETUKSESSA OLEVAN OPPILAAN ARVIOINTI

Perusopetuksen oppimäärä tai sen osa voidaan suorittaa perusopetuslaissa ja –asetuksessa tarkoitetussa erityisessä tutkinnossa. Erityisen tutkinnon voi järjestää se, jolla on lupa järjestää perusopetusta. Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.

Erityisessä tutkinnossa käytettävät todistukset ovat:

1. Todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
2. Todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä
3. Todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

Jos oppilas tai muu henkilö suorittaa perusopetuksen jonkin oppiaineen oppimäärän erityisessä tutkinnossa, hänelle annetaan todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistuksesta tulee käydä ilmi suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Samaan todistukseen voidaan merkitä useamman oppiaineen suoritukset. Vain osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten vuosiluokan oppimäärän, suorittaneelle annetaan todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä.

Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Todistuksiin merkitään samat yleistiedot kuin päättötodistukseen. Suoritetuista oppiaineista merkitään oppiaineen nimi, oppimäärä sekä arvosana. Yhteisten oppiaineiden laajuutta vuosiviikkotunteina ei merkitä. Oppivelvollisen on suoritettava hyväksytysti kaikki perusopetuksen oppimäärään kuuluvat yhteiset oppiaineet saadakseen todistuksen perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

7. MAAHANMUUTTAJAOPPILAJEN ARVIOINTI

Maahanmuuttajaoppilalla tarkoitetaan sekä Suomeen muuttaneita että Suomessa syntyneitä maahanmuuttajataustaisia oppilaita sekä tietyin edellytyksin paluumuuttaja ja adoptiolapsia. Maahanmuuttajaoppilaiden opetuksessa noudatetaan yleistä opetussuunnitelmaa ottaen huomioon oppilaiden äidinkieli ja kulttuuri sekä maassaoloaika. Tavoitteena on tukea oppilaan kasvamista suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön jäseneksi samalla tukien oppilaan kasvua hänen oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä jäseneksi. Peruskouluikäiset maahanmuuttajataustaiset lapset aloittavat koulunkäyntinsä valmistavassa opetuksessa, mikäli heidän suomen kielen taitonsa sitä vaatii. Valmistavan opetuksen ryhmien muodostamisesta päättää sivistysjohtaja.

7.1 Valmistavan opetuksen oppilasarviointi

Seutukunnalla on laadittu yhteisesti perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 2016. Sieltä löytyvät valmistavassa opetuksessa olevien maahanmuuttajaoppilaiden oppimisen arviointiasiakirjat. Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma löytyy osoitteesta:

<https://peda.net/forssa/ops2016/hpvoo2>

7.2 Yleisopetuksessa opiskelevien oppilasarviointi

Maahanmuuttajalapsille laaditaan oppimissuunnitelma yhteistyössä oppilaan huoltajan kanssa. Oppimissuunnitelmaan kirjataan oppilaan aikaisempi kouluhistoria, lähtötaso ja henkilökohtaiset oppimistavoitteet eri oppiaineissa sekä opetusjärjestelyt, kuten tukiopetuksen järjestäminen eri aineissa, suomi toisena kielenä opetus sekä muut oppilasta koskevat opetusjärjestelyt. Koulu toimii yhteistyössä maahanmuuttajaoppilaiden huoltajien kanssa niin, että huoltajilla on mahdollisuus tutustua suomalaiseen koulujärjestelmään ja koulukulttuuriin sekä opetussuunnitelmaan ja arviointiperusteisiin.

Maahanmuuttajaoppilalle opetetaan suomi äidinkielenä sijasta suomi toisena kielenä, jos hänen suomen kielen taitonsa jollakin kielitaidon osa-alueella ei ole äidinkielen tasoinen. Suomen kieli arvioidaan joko suomi toisena kielenä – tai suomi äidinkielenä – oppimäärän mukaan sen mukaisesti, mitä opiskeltavasta oppimäärästä on oppilaan osalta päätetty.

Maahanmuuttajaoppilaiden eri oppiaineiden arvioinnissa lähtökohtana on oppilaan vähitellen kehittyvä kielitaito. Suomen kielen mahdollisia puutteita pyritään vähentämään monipuolisilla, joustavilla ja oppilaan tilanteeseen sovitetuilla arviointimenetelmillä. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta, kuten oppilaan oppimishistoria, kasvatus- ja opetusperinteet sekä oppilaan kieli- ja kulttuuritausta. Oppilaan arvioinnissa on käytettävä monipuolisia, joustavia ja oppilaan tilanteeseen sovitettuja arviointimenetelmiä, jotta oppilas kykenee osoittamaan osaamisensa suomen kielen taitojen puutteista huolimatta. Oppilas, joka ei puutteellisen kielitaidon vuoksi voi suorittaa koko vuosiluokan oppimäärää, voidaan siirtää seuraavalle vuosiluokalle, jos oppilaan opettajat ja rehtori katsovat, että hänellä on valmiuksia selviytyä seuraavan vuosiluokan tavoitteista.

Päättöarvioinnissa otetaan huomioon kielitaidon kaikki osa-alueet (puhuminen, ymmärtäminen, kirjoittaminen). Kielen osaamisen taso yhdeksännellä luokalla arvosanalle 8 on taitotasokuvausasteikon mukaan B1.1.-B1.2.

Maahanmuuttajien äidinkieli –oppimäärä arvostellaan numerolla päättötodistukseen, mikäli oppilas on opiskellut sitä vuosiluokkien 7-9- aikana vähintään kaksi vuosiviikkotuntia. Muussa

tapauksessa se arvioidaan merkinnällä ”hyväksytty”. Samaa kieltä ei voida arvioida sekä vieraana että äidinkielenä. Jos oppilas on opiskellut maahanmuuttajien äidinkieli – oppimäärän mukaisesti, todistukseen merkitään, mitä kieltä hän on opiskellut.

Maahanmuuttajien todistuksessa käytetään sanallista arviointia vuosiluokilla 1-3- Vuosiluokilla 4-9 oppilasarvioinnissa käytetään numeroarvostelua, jota voidaan 19/36 täydentää sanallisella arvioinnilla. Puutteellisen suomen kielen taidon vuoksi oppiaineita voidaan aluksi arvioida osallistumismerkinnällä.

8. PÄÄTTÖARVIOINTI

Perusopetuksen päättötodistus annetaan oppilaalle, joka suoriutuu hyväksytysti oppiaineiden tavoitteista. Humppilassa on käytössä paikallisesti hyväksytyt lukuvuositolodistukset.

Käyttäytyminen arvioidaan erillisellä liitteellä 1-2. luokilla paikallisesti hyväksytyjen tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti. Kolmannelta luokalta lähtien käyttäytymistä arvioidaan numeerisesti paikallisten kriteerien mukaisesti.

Päättöarviointi

Päättöarvioinnin ajoittuminen

Päättöarviointi ajoittuu oppiaineesta ja paikallisesta opetussuunnitelmaratkaisusta riippuen vuosiluokille 7, 8 tai 9. Päättöarviointiin johtavien arviointikäytäntöjen tulee olla oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisia.

Päättöarvioinnin tehtävä

Päättöarvioinnin tehtävänä on määrittellä, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppiaineen oppimäärän tavoitteet. Arvioinnin tuloksena annettava numeroarvosana tai sanallinen arvio kuvaa oppilaan suoriutumisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin.

Päättöarvosanan muodostaminen

Perusopetuksessa oppilaan päättöarvosanaa ei muodosteta suoraan oppilaan aiempien kurssi-, jakso- tai lukuvuovuositolodistusten arvosanoista lasketun keskiarvon perusteella. Koska osaamisen kehittyminen on aina kumuloiuvaa, päättöarvosanan muodostamisen tulee perustua oppilaan opintojen päättyessä osoittamaan osaamisen tasoon suhteessa oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin.

Erityistä tukea saavan oppilaan päättöarviointi

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, suoriutumista arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä. Mikäli oppilas opiskelee aineen yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, suoriutumista arvioidaan HOJKS:ssa määriteltyihin yksilöllisiin tavoitteisiin nähden. Arviointi ei tällöin perustu päättöarvioinnin yleisiin kriteereihin.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti opiskeltujen aineiden päättöarviointi voi olla numeerinen tai sanallinen ja se merkitään tähdellä. (*)

Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti (hyväksytty/hylätty). Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäväksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.

Päätötodistuksen liitteet

Päätötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä ja työskentelystä sekä sanallinen hyväksytty/hylätty-liite alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista. Jokaisesta liitteestä tulee ilmetä oppilaan tunnistetiedot. Päätötodistuksen liitteistä ei tule mainintaa päätötodistukseen.

Huoltajien ja oppilaiden tulisi huomioida, että käyttäytymisen arviointiliitettä ei automaattisesti jaeta päätötodistuksen yhteydessä. Se pitää erikseen pyytää huhti-toukokuussa.

9. KÄYTETTÄVÄT TODISTUKSET

Humppilassa on käytössä todistusohjat, jotka ovat Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaiset.

10. LIITTEET

- Laaja-alaisen osaamisen arviointilomakkeet 1-9
- Käytöksen sanallisen arvioinnin kriteerit
- Käytöksen numeerisen arvioinnin kriteerit

LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN ITSEARVIOINTI JA TAVOITTEET 1-2lk.

Nimi: _____ luokka: _____ päiväys: _____

Tämä sujuu hyvin

Tähän täytyy panostaa

Tätä täytyy parantaa paljon

Väritä oikea määrä tähtiä

L1 AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Olen kiinnostunut oppimaan uutta.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Tiedän, mitä osaan hyvin ja mitä pitää vielä harjoitella.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Keskityn työn tekemiseen.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L2 KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Noudatan yhteisiä sopimuksia ja ohjeita.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Osaan kertoa mielipiteeni.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Pystyn työskentelemään kaikkien kanssa.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L3 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osaan toimia ohjeen mukaan.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Siivoan jälkeni.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Toimin ja puhun ystävällisesti.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Tiedän asioita, jotka saavat minut voimaan hyvin.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L4 MONILUKUTAITO				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Löydän tietoa teksteistä, kuviosta ja merkeistä.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

Tiedän mistä voin etsiä tietoa.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Ymmärrän lukemaani.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L5 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN

	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osaan käyttää tietokonetta/tablettia ja puhelin kirjoittamiseen.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Olen kokeillut ja käyttänyt sähköisiä oppimateriaaleja.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L6 TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS

	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Arvostan omaa ja toisten koulutyötä.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Jaksan yrittää, vaikka en heti onnistu.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L7 OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RANKENTAMINEN

	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osallistun yhteisten asioiden suunnitteluun ja osaan kertoa mielipiteeni.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Ymmärrän, miten luonnosta pidetään hyvää huolta.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

Omat vahvuuteni

Omat tavoitteeni

LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN ITSEARVIOINTI JA TAVOITTEET 3-4lk.

Nimi: _____ luokka: _____ päiväys: _____

Tämä sujuu hyvin

Tähän täytyy panostaa

Tätä täytyy parantaa paljon

Väritä oikea määrä tähtiä

L1 AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Suhtaudun koulutyöhän myönteisesti.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Keskityn työn tekemiseen.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L2 KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Noudatan yhteisiä sopimuksia ja ohjeita.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Osaan kertoa mielipiteeni.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Pystyn työskentelemään kaikkien kanssa.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L3 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAILOT				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osaan toimia ohjeen mukaan.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Siivoan jälkeni.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Toimin ja puhun ystävällisesti.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Tiedän asioita, jotka saavat minut voimaan hyvin.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L4 MONILUKUTAITO				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Löydän tekstistä avainsanoja.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Osaan tuottaa erilaisia tekstejä.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Löydän eri lähteistä tietoa ja kuvia.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L5 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Olen kokeillut ja käyttänyt erilaisia tieto- ja viestintälaitteita.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Olen kokeillut ja käyttänyt sähköisiä materiaaleja.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L6 TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Arvostan omaa ja toisten koulutyötä.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Jaksan yrittää, vaikka en heti onnistu.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L7 OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osallistun yhteisten asioiden suunnitteluun ja päättämiseen.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Minua kiinnostaa tekemieni valintojen vaikutus luontoon.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

Omat vahvuuteni ja tavoitteeni

LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN ITSEARVIOINTI JA TAVOITTEET 5-6lk.

Nimi: _____ luokka: _____ päiväys: _____

Tämä sujuu hyvin ★ ★ ★

Tähän täytyy panostaa ★ ★

Tätä täytyy parantaa paljon ★

Väritä oikea määrä tähtiä

L1 AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Suhtaudun koulutyöhän myönteisesti.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Keskityn työn tekemiseen.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Osaan opiskella itsenäisesti.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Osaan arvioida oppimistani ja minulle sopivia tapoja oppia.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★

L2 KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Noudatan yhteisiä sopimuksia ja ohjeita.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Ilmaisen itseäni selkeästi ja rohkeasti muiden edessä.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Pystyn työskentelemään kaikkien kanssa.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★

L3 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT				
	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osaan toimia ohjeen mukaan.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Pidän huolen omista ja yhteisistä koulutavaroista.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Toimin ja puhun ystävällisesti.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Tiedän mikä saa minut voimaan hyvin.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Osaan aikatauluttaa tehtäviäni ja läksyjäni.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★
Ymmärrän asioiden taloudellisen arvon.	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★ ★

L4 MONILUKUTAITO

	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osa lukea ja tulkita erilaisia tekstejä.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Osaan tuottaa erilaisia tekstejä.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Osaan käyttää ja vertailla kriittisesti erilaisia tietolähteitä.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L5 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN

	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osaan käyttää erilaisia tieto- ja viestintätekniikkaa tehtävissä ja tiedonhankinnassa.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Osaan etsiä tietoa eri lähteistä ja suhtaudun tietoon kriittisesti.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Käyttäydyn sosiaalisessa mediassa vastuullisesti ja hyviä tapoja noudattaen.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L6 TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS

	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Arvostan omaa ja toisten koulutystä.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Olen koulutyössäni aloitteellinen.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Löydän omia ratkaisuja.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

L7 OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN

	1.jakso	2.jakso	3.jakso	4.jakso
Osallistun yhteisten asioiden suunnitteluun ja päättämiseen.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Kohtelen muita tasa-arvoisesti.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆
Otan huomion ympäristöä tehdessäni valintoja.	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆	☆ ☆ ☆

Omat vahvuuteni ja tavoitteeni

LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN ITSEARVIOINTI JA TAVOITTEET 7-9lk.

Nimi: _____ luokka: _____ päiväys: _____

Mieti omaa toimintaasi koulussa ja rastita sopivin vaihtoehto.

KÄYTTÄYTYMINEN	Täysin eri mieltä 1	2	3	Täysin samaa mieltä 4
Käyttäydyn kohteliaasti ja ystävällisesti.				
Käytän asiallista kieltä.				
Noudatan koulun sääntöjä.				
Tulen ajoissa oppitunneille.				
osallistun kouluruokailuun.				

TYÖSKENTELYTAIDOT	Täysin eri mieltä 1	2	3	Täysin samaan mieltä 4
Toimin työrauhaa edistävällä tavalla.				
Seuraan opetusta.				
Huolehdin kotitehtävistäni.				
Huolehdin koulun yhteisestä omaisuudesta.				
Keskityn itsenäiseen työskentelyyn.				
Osaan työskennellä ryhmässä.				
Osallistun keskusteluun opetustilanteissa.				
Toimintani koulussa on vastuullista.				
Käytän kännykkää tunnilla vain opettajan luvalla.				
Pidän koulunkäyntiä ja oppimista tärkeänä.				
Saan riittävästi ohjausta tunneilla.				
Yhteistyö opettajien ja avustajien kanssa sujuu.				
Pyydän apua tarvittaessa.				

KOULUVIIHTYVYYS	Täysin eri mieltä 1	2	3	Täysin samaa mieltä 4
Kouluun on mukava tulla.				
Minulla on kavereita koulussa.				
Työrauha on luokassamme hyvä.				
Viihdyn luokassani.				
Välitunnilla on mielekästä tekemistä.				
Koulumatkani on turvallinen.				
Käyttäydyn asiallisesti koulumatkalla.				

TOIMINTA LUOKASSA	Täysin eri mieltä 1	2	3	Täysin samaa mieltä 4
Luokkahenki luokassamme on hyvä.				
Luokassamme on hyvä olla.				
Luokassamme ei syrjitä eikä kiusata.				
Voin pukeutua haluamallani tavalla.				
Luokassamme ei tarvitse pelätä kavereiden sanoja ja tekoja.				
Luokassamme ei jätetä ulkopuolelle.				
Uskallan kertoa ikävistä tapahtumista huoltajalleni.				
Uskallan kertoa ikävistä tapahtumista luokanvalvojalleni tai opettajalleni.				

KIUSAAMINEN	EI	Joskus	Toistuvasti
Minua kiusataan koulussa.			
Kiusaan koulussa muita.			

OPPIMINEN

Millä tavalla opit helpoimmin uusia asioita? Valitse kaksi (x).

- Lukemalla Kuuntelemalla Tekemällä Keskustelemalla Katselemalla

Olen taitava

Tarvitsen lisää harjoitusta

KÄYTTÄYTYMISEN SANALLISET KRITERIT HUMPPILASSA

Tavoite	Arvioitava taito	Erinomaisesti	Hyvin	Vaihtelevasti	Tarvitset harjoitusta	Tarvitset jatkuvaa tukea
Oppilas suhtautuu myönteisesti koulutyöhön ja kouluyhteisön toimintaan.	Suhtaudut myönteisesti koulutyöhön.	Asennoidut myönteisesti kaikkiin oppiaineisiin. Teet annetut tehtävät positiivisella otteella. Yrität parhaasi ja ilmaiset myös innostusta. Olet luomassa positiivista ilmapiiriä	Asennoidut yleensä positiivisesti, mutta satunnaisesti voit olla tyytymätön.	Et osoita erityistä innostuneisuutta. Suhtaudut myönteisesti vain omiin kiinnostuksen kohteisiin.	Asenteesi vaihtelee kovasti mielialasi mukaan. Kielteinen suhtautuminen on toistuvaa.	Suhtaudut pääsääntöisesti kielteisesti. Olet tyytymätön ja levität kielteisyyttä.
Oppilas osaa tehdä yhteistyötä sekä vertaisryhmän että koulun aikuisten kanssa. Oppilas kunnioittaa toisten fyysistä ja psyykkistä koskemattomuutta.	Tulet toimeen muiden kanssa.	Osaat tehdä yhteistyötä kaikkien kanssa ja hyväksyt erilaisuuden. Et kiusaa. Autat ja kannustat muita oma-aloitteisesti.	Osaat tehdä yhteistyötä kaikkien kanssa ja hyväksyt erilaisuuden. Et kiusaa.	Pyrit yhteistyöhön kaikkien kanssa, mutta toiminnassasi esiintyy ajoittain huomautettavaa. Erilaisuuden hyväksymisessä on parannettavaa. Keskustelun jälkeen korjaat käytöstäsi.	Yhteistyö kouluyhteisön muiden jäsenten kanssa on vaihtelevaa. Olet ajoittain kahnauksissa toisten kanssa. Saatat osallistua kiusaamiseen, mutta pyrit ojennettaessa korjaamaan käytöstäsi	Aiheutat toistuvasti epäsovua. Olet aloitteellinen toisten kiusaamisessa ja saatat ratkaista ristiriitatilanteita väkivaltaa käyttäen.
Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä ja muita yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä.	Noudatat sovittuja sääntöjä ja annettuja ohjeita.	Noudatat myös vapaammissa tilanteissa ja ymmärrät niiden merkityksen.	Noudatat yleensä ja suhtaudut niihin myönteisesti.	Noudatat joissakin tilanteissa, mutta lipsahduksiakin sattuu varsin usein.	On vaikea noudattaa varsinkin silmän välittäessä. Aina et jaksaa edes yrittää.	On toistuvasti vaikea noudattaa myös ohjatuissa tilanteissa. Rikot niitä myös tahallisesti.
Oppilas käyttäytyy asiallisesti kaikkia kouluyhteisön jäseniä kohtaan ja noudattaa yleisiä hyviä käytöstapoja	Noudatat hyviä käytöstapoja.	Käyttäydyt kaikkia kohtaan luontevan kohteliaasti. Tervehdit ja käytät kohteliaisuusanoja (esim. huomenta, kiitos, ole hyvä ja anteeksi) oma-aloitteisesti. Hallitset kauniit ruokatavat.	Käyttäydyt asiallisesti ja käytät kohteliaisuus sanoja. Hallitset hyvät ruokatavat.	Käyttäytymisesi muita kohtaan on vaihtelevaa ja ajoittain siinä on parantamisen varaa. Käytöstapojen noudattaminen onnistuu hyvin, jos yrität. Hallitset ruokatapoja.	Käyttäytymisesi ssäsi muita kohtaan on usein parantamisen varaa. Toisinaan et edes yritäkään noudattaa käytöstapoja. Ruokatavoissa tarvitset harjoitusta.	Olet muita kohtaan toistuvasti epäystävällinen ja epäasiallinen. Käytät sopimatonta kieltä. Ruokatavoissa tarvitset tukea.
Oppilas arvostaa omaa ja muiden työtä, tukee työrauhaa.	Annat työrauhan itselle ja toisille.	Keskityt oppimiseen. Edistät toiminnallasi myös yhteistä työrauhaa.	Pääsääntöisesti keskityt oppimiseen ja annat toisille työrauhan.	Tilanteen mukaan keskityt ja silloin annat muillekin työrauhan. Työrauhan ylläpidossa on parannettavaa.	Sinulla on usein vaikeuksia keskittymisessä ja työrauhan ylläpidossa. Levität levottomuutta.	Et keskity oppimiseen. Toistuvista kielloista huolimatta häiritset jatkuvasti työrauhaa.
Oppilas on luotettava ja rehellinen.	Tavoitetta ei arvioida lukuvuosidistuksessa vuosiluokilla 1-3. Oppilaan mahdolliseen vilpilliseen käytökseen (valehtelu, luntaaminen, nimen väärentäminen, varkaus) puututaan kodin ja koulun yhteistyöllä tai tarvittaessa oppilashuollollisin toimenpitein.					

KÄYTTÄYTYMISEN NUMEERISET KRITTEERIT HUMPPILASSA

Arvioitava taito	10	9	8	7	6	5	4
Hyvien tapojen noudattaminen	käyttäytyy vastuuntuntoisesti, ystävällisesti, toisia kunnioittaen ja osaa säädellä käytöstään tilanteeseen sopivaksi	käyttäytyy vastuuntuntoisesti, ystävällisesti ja tilanteen edellyttämällä tavalla	käyttäytyy hyvin, ystävällisesti ja hyviä tapoja noudattaen	käytöksessä esiintyy ajoittain huomautettavaa	käyttäytyy huonosti, käytöksessä on usein huomautettavaa	käyttäytyy huonosti muiden viihtyvyyttä ja turvallisuutta heikentäen	käyttäytyminen vaarantaa muiden turvallisuuden
Sääntöjen noudattaminen	noudattaa ja kannustaa muita noudattamaan koulun sääntöjä	noudattaa koulun sääntöjä	toimii yleensä sääntöjä noudattaen ja osaa korjata toimintaansa	unohtaa joskus koulun säännöt, pyrkii korjaamaan toimintaansa	vaikeuksia noudattaa koulun sääntöjä, ei korjaa toimintaansa	suuria vaikeuksia toimia koulun sääntöjen mukaisesti	ei noudata koulun sääntöjä
Työrauha ja yhteistyö	huomioi muut, on omatoimisesti auttavainen ja toimii työrauhaa edistävästi	huomioi muut, on auttavainen ja toimii työrauhaa edistävästi	huomioi muut ja antaa työrauhan	muiden huomioiminen vaihtelevaa ja häiritsee toisinaan työrauhaa	muiden huomiointi vaikeaa ja häiritsee työrauhaa	vaikeuttaa toiminnallaan yhteistyön sujumista ja häiritsee jatkuvasti työrauhaa	yhteistyö muiden kanssa ei onnistu
Suhtautuminen koulutyöhön	suhtautuu koulutyöhön kehittävästi, edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan koulun yhteishenkeä	suhtautuu myönteisesti koulunkäyntiin, edistää omalla toiminnallaan koulun yhteishenkeä	suhtautuu myönteisesti koulunkäyntiin, ylläpitää koulun yhteishenkeä	suhtautuu yleensä myönteisesti koulunkäyntiin	suhtautuu välipitämättömästi koulunkäyntiin, rikkoo yhteishenkeä	kielteinen asenne koulunkäyntiin, pyrkii toiminnallaan rikkomaan koulun yhteishenkeä	vastustava asenne koulunkäyntiin